

سلسله نشست‌های علمی – تبیینی دهه مقاومت دانشگاه آزاد
این هفته در حال برگزاری است

دانشگاه در خدمت راهبرد مقاومت

«دهه مکتب مقاومت» یکی از ابتکارات دانشگاه آزاد

است که چند سالی در این دانشگاه برگزار می‌شود. دهه‌ای که از نیم دی ماه آغاز شده و تا ۱۹ ادامه دارد.

درواقع این دهه با حماسه ۹ دی آغاز و با سالگرد قیام ۱۹ مردم قم نیز پایان می‌یابد. در این ایام دانشگاه آزاد برنامه‌هایی را تدارک دیده که برگزاری نشست‌های علمی- تبیینی از جمله این برنامه‌هاست.

نگرش مقام معظم رهبری در تحولات منطقه‌ای نگرشی هویت ساز است

آنجاست که بدون اینکه ابزار قدرت را به‌کارگیری می‌توانی به اهداف راهبردی خودت نائل شوی. مثال دیگر فضای موجود است. اینکه ایران بتواند هم فضای مقاومت را داشته باشد، هم از ابزار قدرت استفاده کند و هم درگیر جنگ غزه نشود، کار مشکلی بوده است که بسیار به خوبی توسط ایشان مدیریت شده است. از شنبه که شروع جنگ غزه بود تا سه شنبه جامعه ایرانی در ایهام بود تا اینکه ایشان در دانشگاه امام علی(ع) صحبت کردند و نشان دادند ما در این جنگ هم استراتژی داریم و هم تاکتیک.»
او اظهار کرد: «اگر منطقه پریحران خاورمیانه را کنار بگذاریم، در خود کشور هم ساختار اجتماعی ایران، پریحران است. ساختار اجتماعی ایران، مهاجرت‌ها، تبعیرات نسلی، دگرگونی در حوزه شبکه‌های ارتباطی، تفاوت‌های قومی و اجتماعی از این موارد هستند.
خب، اینکه نقش راهبردی را در اختیار چه کسی قرار دهیم؟ سوال بسیار مهمی است. کسی که به‌لحاظ نقش سازمانی و بروکراتیک از هماهنگ‌سازی نهادها برخوردار باشد. در مساله نوشتن‌نجام زهر در زمان حضرت امام(ره) هم لازم است بگویم که جام زهر یعنی اهداف ما سرچایش است، اما امروز ابزارمان با قابلیت‌هاییما سازگاری ندارد و باید ابزارمان را سازگار کنیم. این نکته در نریش قهرمانانه برای برجام هم به همین علت شکل گرفت ولی می‌دانستیم چیزی که بالاسنیگ و موازنه نداشته باشد، ادامه نخواهد داشت. امروز برجام را به‌عنوان یک هدف نمی‌خواهیم برجام را برای اینکه تنفس ایجاد کند می‌خواهیم، پس در آن دوران تاریخی، نریش قهرمانانه به‌عنوان یک دیدگاه متعادل‌کننده درپیش گرفته شد و آن این بود که برجام به‌عنوان نریش قهرمانانه مورد پذیرش قرار گیرد. چه کسی زهر جیب معظم انقلاب می‌توانست در فضیه برجام وارد شود؟ در جنگ هم همین‌طور جز امام چه کسی می‌توانست وارد شود؟ اینجا یک منطق شکل می‌گیرد و همه از یک نکته فقهی که در فقه شیعه و فقه امام و فقه حضرت آقا وجود دارد نشأت می‌گیرد و آن مصلحت امت اسلامی است. نکته بعدی اینکه بحث‌هایی که امام با رهبر انقلاب در موضوعات راهبردی کشور دارند همین‌جور شأنی است یا الهام می‌شود؟ خیر، درون رویکرد آنها یک نوع اتقان وجود دارد.»
استادتمام علوم سیاسی دانشگاه تهران درخصوص نهم دی و مساله بصیرت می‌نویسد: «مفهوم نهم دی مفهوم بنیادین عبور از بحران‌ها در یک نکته است و آن مساله مربوط به بصیرت است. بصیرت یعنی عقلانیت و شاخص‌های آن براساس منطق عقلانیت راهبردی تعریف می‌شود. در این بصیرت سه شاخص مدل هزینه و فایده، مقلاتی و اثرپذیر بودن و آینده‌نگری قرار دارد، پس این بصیرت همان مفهوم عقل‌گرایی است. حضرت آقا در این خصوص می‌فرماید بصیرت برای همه لازم است اما برای زمامداران واجب است. برای زمامداری باید بصیرت همه جنبانه حاصل شود پس تصمیم‌گیری براساس امر احساسی و غریزی نیست و یک امر راهبردی است. در یک نقطه شروع می‌شود ولی یک مسیر را شکل می‌دهد.

ابراهیم متقی در پایان و درجمع بندی مطالب خودگفت: «بصیرت محوریت اصلی تفکر رهبری و انعکاس آن برای جامعه و نخبگان تصمیم‌گیر است. بصیرت به‌معنای دنیاه‌روی و شعاع‌دادن نیست. به‌معنای حرف‌های تند بی‌محتوای غیرعملی نیست. در درونش یک زیبایی‌شناسی و اتقان دارد. اینکه از چه ادبیاتی بهره بگیری. می‌خواهید تصمیم‌گیری کنید که مثلا در جنگ شرکت نمی‌کنید. آیا ادبیات باید ادبیات ترس و لژی‌بایند؟ اگر معادله قدرت را نادیده بگیرید دچار چالش‌های بسیار در موارد امنیتی خواهید شد. باید ناهد‌های مختلف با هم هارمونی و هماهنگی داشته باشند. به همان دلیل که تصمیم‌گیری در خانواده در برخی مواقع بسیار سخت است در کشور هم علی‌الخصوص در تحولات منطقه‌ای آن هم در یک منطقه آشوب‌زده که همان کمربند شکننده است، تصمیم‌گیری کار ساده‌ای نیست، پس تصمیم‌گیری احتیاج به چه چیزی دارد؟ نیاز به دورنما دارد. مورد بعدی ابزار است. چقدر ابزار قدرت مدرن را می‌توانیم تولید کنیم؟ امروز به درجه‌ای رسیدیم‌ایم که به روسیه جنگ‌افزار صادر می‌کنیم. پس هیچ چیز جای اقتدار را نمی‌گیرد. نکته‌ای که درخصوص امام و حضرت‌آقا در رابطه با بحث‌های منطقه‌ای داریم، این است که نگرش این بزرگواران یک نگرش هویت‌ساز و امنیت‌ساز برای کشور است و نظرشان در روابط بین‌الملل این است که باید با خوداتکایی و خودیاری و خودکفایی بتوانیم به قابلیت بازدارنده دست پیدا کنیم. دیگر اینکه در نظام بین‌الملل قدرت‌های بزرگ نقش بزرگ‌تری دارند و به خاطر این بود که ولایت فقیه مساله‌ای که با روحیه ایرانی همخوانی داشت، یعنی مقاومت را درپیش گرفت. دیگر اینکه معادله قدرت وقتی با راهبرد همراه شود برای ما صالح و امنیت را به‌ارمغان می‌آورد و این رویکردی بود که امام و مقام‌معظم‌رهبری انجام دادند تا در این منطقه پرآشوب این ثبات و امنیت را داشته باشیم، نکته آخر اینکه اداره فضای پرتلاطم امروز جز با منطق صبوری، تکرل به خدا و یک نوع درک همه‌جانیه اقتصادی، راهبردی و منطقه‌ای امکان‌پذیر نیست. در پایان جلسه گل محمدی ضمن تشکر از حضور بی‌سابقه بیش از ۳۰۰ نفر از اساتید در جلسه، گزارشی کوتاه از برنامه‌های پیش روی مرکز امام(ره) در برگزاری کرسی‌های ترویجی و نشست‌های علمی، شنبه‌های تبیینی، نقد کتاب و جشنواره‌های کتاب سال انقلاب و تولیدات چندرسانه‌ای و همچنین رونمایی کتاب جدید درس وصایا در ایام دهه مقاومت اشاره کرد و گفت: «اساتید و دانشجویان درس وصایا می‌توانند آثار ارزشمند خود را به‌منظور چاپ در اختیار این مرکز قرار دهند.»

این نشست‌ها از شنبه نهم دی ماه آغاز شده و تا شانزدهم دی ماه ادامه دارد که در این گزارش سه نشست پرداخته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

طوفان الاقصی مساله فلسطین رابه مساله عرصه سیاست جهانی بازگرداند

دومین نشست از سلسله نشست‌های علمی تبیینی دهه مکتب مقاومت نیز با سخنرانی کیهان بزرگ‌را با موضوع نقش طوفان الاقصی در شکل‌گیری و تقویت نظم جدید غیر غربی روزیکشنبه در مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی برگزار شد. در این جلسه ابتدا حبیب‌الله گل محمدی رئیس مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی ضمن خیر مقدم به اساتید با اشاره به ابتکار رئیس محترم دانشگاه آزاد دکتر طهرانچی در نامگذاری این ایام به دهه مکتب مقاومت(۱۹الی ۱۹)، تشکیل ستاد بزرگداشت دهه مکتب مقاومت به فرزاد جهان‌بین معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد را از اقدامات مهم معاوت قلمداد کرد. وی با بیان اینکه مرکز امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی به‌عنوان دبیرخانه بزرگداشت دهه مکتب مقاومت تعیین شده به تشریح برنامه‌های این دهه و سلسله نشست‌های علمی و تبیینی این مرکز پرداخت و مرکز م‌هم بعد با رویکرد تحولی برنامه‌هایش را عملیاتی خواهد کرد. در ادامه کیهان بزرگ، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد به تشریح نقش طوفان الاقصی در شکل‌گیری و تقویت نظم جدید غیر غربی پرداخت. ایشان در ابتدای بحث، طوفان ابزاران الاقصی را بحثی مهم در سیاست جهانی تلقی کرده که سرنوشت این بحث آینده جهانی را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد و آن را نقطه عطفی تاریخی در غرب‌زدایی قلمداد کرد. ایشان با بیان اینکه غرب‌زدایی از اصول و اهداف انقلاب اسلامی است، آن را از چالش‌های مهم و جدی همیشگی ایران به‌ویژه در شرایط افزایش قدرت منطقه‌ای ایران خواند و طوفان الاقصی را که در لحظات تاریخی اتفاقات ژئوپلیتیکی را به‌بار آورده است، فرصت‌ساز دانست. وی با بیان اینکه اهمیت غرب‌زدایی فقط منحصر در کشور ما نیست، افزود: «بحث افول هژمونی آمریکا منحصر به ایران نیست و در محافل غربی نیز این بحث مطرح است. غربی‌ها بعد از جنگ جهانی دوم رویکردی انحصارگرا در سیاست جهانی داشته اما امروزه به نوعی دنیا علیه آنان است و علیه هژمونی آنها شورش کرده‌اند. بازدارندگی و تکنولوژی کشورهای غیرغربی سلطه طولانی کشورهای غربی را رو به پایان می‌برد.» وی با دو مفهوم غرب‌زدایی(ر امعناکرد؛ معنای اول، بازازندگی و دسترسی کشورها به سیستم‌های دفاعی و معنی دوم دستیابی غیرغربی‌ها به درجه‌ای از تکنولوژی‌ها و توان سایبری. وی افزود انحصار غرب را با این دو مفهوم می‌توان به چالش کشید و این روند را در ۱۰ سال آینده پرشتاب‌تر خواند و طوفان الاقصی را کاتالیزوری دانست که به این روند تسریع می‌دهد. وی نظم جدید جهانی را در دو مفهوم جهان غربی و جهان غیرغربی بازتعریف کرد و ظهور نهاد‌هایی مانند بریکس، کریدور شمال به جنوب، جاده ابریشم، سازمان شانگهای و… را به‌عنوان نهاد‌های ضدنظم موجود غربی دنظر گرفت. وی با بیان اینکه جنگ اوکراین نقطه

فرهنگی‌نگار

عطفی است که غرب و غیرغرب را جدا می‌کند به گسترش فضای تنفس قدرت‌های منطقه‌ای و حضور بیشتر آنها در منطقه و متعاقبا تحولات بزرگ و جدی در نظم جهانی اشاره کرد. وی پس از تفکیک نظم جدید غربی و غیر غربی، در قسمت دوم بحث با تأکید این نکته‌که غربی‌ها همچنان به دنبال حفظ منافع خود هستند، افزود: «دلیل اصلی غرب‌زدایی نارسایی‌های سیاستگذاری‌های غربی در مدیریت مسائل جهانی است. به این معنا که با جنگ عراق، سوریه، افغانستان، بهارهای عربی و… مساله فلسطین نزد غربی‌ها به دست فراموشی سپرده شد و اسرائیلی‌ها در این مدت تاوانستند به فلسطینی‌ها ستم کرده و حتی طرح ۲ دولت را نپذیرفتند و عملا فلسطینی‌ها را از صحنه سیاست جهانی حذف کردند.» بزرگ‌در ادامه با بیان اینکه غربی‌ها پس از طوفان الاقصی فهمیدند در مساله فلسطین و حتی عادی‌سازی روابط با اسرائیل دچار خطا شده‌اند، افزود: «طوفان الاقصی معادلات قدرت در منطقه و حتی جهانی را بر هم زد. غربی‌ها بر این باور بودند با حضور رژیم صهیونیستی در منطقه می‌توانند بر روند‌های سیاسی حتی فرهنگی منطقه تسلط داشته باشند و اقدام به حمایت تمام‌قد از اسرائیل کردند. اما امروز پس از طوفان الاقصی افکار عمومی ضد غربی‌ شده و روند غرب‌زدایی در منطقه غرب آسیا تسریع شده است.» وی با تأکید و تکرار دو نکته، یعنی به چالش کشیده شدن غرب در افکار عمومی و بازگشت فلسطین به مساله عرصه سیاست جهانی، به آشکار شدن ناکارآمدی حقوق بین‌الملل و سازمان‌های بین‌المللی در افکار عمومی اشاره کرده و این امر را در روند غرب‌زدایی بسیار مؤثر دانست. بزرگ‌در ادامه بحث خود به نکات دیگری از جمله اخلال در روند روابط اعراب محافظه‌کار با اسرائیل و شکست پروژه کلان غربی‌ها و مهم‌ترین نکته یعنی تأثیر طوفان الاقصی در نزدیک شدن همکاری‌های منطقه‌ای در سطح منطقه غرب آسیا اشاره کرد و ایران را رهبر یک جریان ضداسرائیلی دانست. وی در پایان بحث به دو نکته مهم نیز اشاره کرد: ظهور و بروز انصارالله در یمن که نیروهای نظامی کنترل دریای سرخ را در اختیار گرفته و نیز تقویت شبکه نبره‌های مقاومت که این استراتژی کلان منجر به افزایش فشار ژئوپلیتیکی به رژیم صهیونیستی است و این امر عملا قدرت و نفوذ و نقش ایران را در منطقه افزایش می‌دهد. وی با بیان اینکه ایران با استراتژی امنیتی خود استحکامات دفاعی را در فراتر از مرزها با هزینه اندک فراهم کرده است اذعان کرد ایران دارای کمترین امکانات و هزینه تعادلی بازدارنده با تهدید‌ها به وجود آورده که این امکانات و بازدارندگی حتی به کمک سیاست خارجی نیز آمده و عملا می‌توان گفت این استراتژی حتی در دیدگاه اندیشمندان غربی کارآمد و کارساز بوده است. اما جزئیات این استراتژی متاسفانه در داخل ایران ناشناخته مانده است.

تمرکز بر مقاومت تنها راه تضعیف نظم غرب محور جاری در منطقه غرب آسیاست

مقابله با منزوی سازی کشور، نهادسازی منطقه‌ای، امنیتی نشدن، اتحادسازی، تعامل با منطقه، حل و فصل اختلافات، خشتی کردن فشارهای سیاسی، تقویت جبهه مقاومت و راهبرد‌های ایران برای خشتی‌سازی راهبرد‌های آمریکا است.» وی در ادامه افزود: «ایران همواره در راهبرد آشکارا مطرح کرده است؛ راهبرد اول محور اسرائیل و راهبرد دوم اخراج آمریکا از منطقه است. خروج آمریکا از عراق، خروج آمریکا از افغانستان، عدم ورود آمریکا به بحران‌های سوریه و یمن نشان از کارآمدی راهبرد ایران برای منطقه است.» وی با بیان اینکه هرج‌ایمان و اعتقاد راسخ و تبعیت محض از ولایت داشته‌ایم برنده میدان بوده‌ایم و هرج‌استی به خرچ داده‌ام شکست خورد‌ایم به راهبردهای مؤثر مقام‌معظم‌رهبری(دام‌ظله‌العالی) هم در نظر و هم در عمل اشاره کردند. در پایان این مراسم اساتید درس اندیشه‌ها و وصایای امام خمینی(ره) پرسش‌ها و شبهاتی با سخنران جلسه در میان گذاشتند و به بحث پرداختند. در انتهای جلسه گل محمدی، رئیس مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی در جمع‌بندی بحث به مواردی اشاره کرد و گفت: «نخست، محور مقاومت(به‌عنوان میراث شهید سلیمانی با ایجاد شبکه‌ای از نیروهای شریک و متحد جمهوری اسلامی) با درگیری مستقیم و پنهان با روند سلطه‌طلبی آمریکا در منطقه و با به چالش کشیدن مشروعیت حضور این نیروها پایگاه‌های نظامی، هزینه‌های حضور نیروهای نظامی آمریکا در منطقه غرب آسیا را افزایش داد و همین امر منجر به خروج تدریجی نیروهای آمریکایی از منطقه شد.» وی اضافه کرد: «دوم، عدم توانایی آمریکا در مدیریت شرایط پسمانزاعه در عراق، افغانستان، سوریه و یمن منجر به تضعیف نقش سیاسی امنیتی این کشور در منطقه بزرگ غرب آسیا شد. همین امر نوعی سرخوردگی و ناامیدی در متحدان عرب آمریکا در منطقه همانند سعودی و مصر به وجود آورد و آنها را به سمت همکاری منطقه‌ای با جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان قدرت مسلط منطقه‌ای سوق داد. سوم، تجربه نشان می‌دهد که تمرکز بر مقاومت تنها راه تضعیف نظم غرب محور جاری در منطقه غرب آسیا است. خروج آمریکا و غرب از میدان‌های عملیاتی و نظامی منطقه بی‌تردید منجر به تضعیف نقش سیاسی و امنیتی آنها می‌شود و همین امر زمینه‌های همکاری منطقه‌ای با محوریت جمهوری اسلامی ایران را فراهم می‌کند.» وی در خاتمه به رویکرد جدید مرکز امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی پرداخته و بر اهمیت پاسخ‌های درخور و اثرگذار به دانشجویان در رفع سوالات و شبهات و نیز تبیین قانون اساسی و گفتمان‌امین انقلاب اسلامی اشاره کردند.

دانشگاه

دانشگاه

سه‌شنبه ۱۲ دی ۱۴۰۲

شماره ۴۰۴۷

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGADAILY

